

Abdülkadir Bey - (Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun 'Anamın Kitabı' Romanından) – Huysuz

Karakter Abdülkadir Bey, tanınmış, varlıklı bir ailenin oğluydu. Zaman içinde hem maddi durumu, hem de sağlığı bozulunca, Manisa'ya taşınmak zorunda kaldı. Ancak, huysuz olarak tanımlanan karakteri, emeklilik hayatı ve sağlık problemleriyle daha belirginleşti. Özellikle hane içinde belirgin olan taşralı etkileri, bencillikleri ve kaba halleri artış gösterdi. Abdülkadir Bey, kendini dine verdi. Olduğça dindar bir adam haline geldi.

Aktiviteler

Emeklilik ile birlikte, Abdülkadir Bey'in hayatını dolduran aktivite dini vecibeler üzerine kuruluydu. Ancak, çocukları küçükken onalara masal anlatmaktan keyif alan, çocukları ile birlikte gezmeyi alışkanlık haline getirmiş bir babaydı. Kendi arkadaşları ile de uzun tavlâ partileri yapardı. Ömrünün son zamanlarında ise evlerindeki , hangi kuşaktan miras kaldığı belli olmayan bir antika saati tamir etmekle uğraşıyordu.

ÖRNEK ANILAR

Taşralı/ İlkel Abdülkadir Bey, her ne kadar varlıklı ve saygın bir ailenin çocuğu olsa da, karakterinde ilkel yaklaşımlar, taşralı ağzı ile konuşmalar ve kıyafetlerinde, ev içinde özensizlik vardı. “Bundan başka, babam birçok sözleri koyu bir taşralı şivesiyle söylerdi. Mesela 'rüzgar' yerine 'ürüzgar', 'şimdi' yerine 'hincik', 'kadın' yerine 'gadm' derdi. Bütün bunlar bana, evimizin nezahatini bozan ve zavallı anneciğimi yanımızda küçük düşüren bir sürü çirkin lakırdılar gibi gelirdi. O böyle konuşurken bir büyük şehirden henüz göçüp yerleştiğimiz bu anadolu kasabasının sokaklarında uzaktan bile bakmağa alışamadığım kaba saba, kılıksız, kıyafetsiz adamlardan biri güya kapımızdan içeri dalarak bize söğüp saymaya başlamış sanırdım.”

Bencil/ Kaba Abdülkadir Bey, evdeki her hizmetin kendisine odaklanmasını ister, kendinden başkasını düşünmez ve kaba davranışlar sergilerdi. “Nitekim, önüne konulan terlikleri ayaklarına geçirip ona, bir 'teşekkür ederim' demeğe bile lüzum görmeden ve karısının kendi arkasından bir gölge gibi yürüdüğünün farkına varmadan, ağır cüssesi altında, oturduğumuz köhne binanın taban tahtalarını gıcırdatarak yatak odasına çekilir giderken olmaya ki, annem ya bize ya eve ait herhangi bir acele iş yüzünden iki dakika gecikmeye dursun; babamın sesi, kuyuya düşmüş bir kimsenin boğuk feryatları halinde derinden derine gürlemeğe başladı.”

Acelecı/ Sabırsız Babası, kendisine yapılması zorunlu olduğunu düşündüğu hizmetler geciktiğinde sabırsızlık ederdi. “Mutlaka sabırsızlığından kendi kendine soyunmağa girişmiştir de kolalı gömleğinin yakasını düğmesinden çıkaramıyordu, yahut, ellerini kolluklarından sıyrıp çekmekte bir zorluğa uğramıştır.”

Huysuz Abdülkadir Bey, ev içinde huysuz tabiatını pervasızca göstermekten çekinmeyen biriydi, ancak, arkadaşlarının yanında hareketlerine özen gösterirdi. Zaman içinde ise, arkadaşlarına karşı da huysuzluk eder oldu. “Hulusi Bey'le Süleyman efendi, babamın gittikçe huysuzlaşan mizacı yüzünden, yavaş yavaş semtine uğramaz olmuşlardı ve babam büsbütün yalnız kalıp işi namaza ve niyaza dökmüşü.

Dindar Yalnızlığın tesiri ile zaten dindar olan Abdülkadir Bey, iyice dine bağlandı. “Hulusi Bey'le Süleyman Efendi, babamın gittikçe huysuzlaşan mizacı yüzünden, yavaş yavaş semtine uğramaz olmuşlardı ve babam büsbütün yalnız kalıp işi namaza ve niyaza dökmüşü. Tanrının günü, başında fes, sırtında mevsimine göre, ya ince bir Şam hırkası, ya bir kürk, mindere bağdaş kurup gözleri yarı kapalı muttasıl tespih çekiyor; daima kirişte olan kulaklarına Sultan Camii'nin minaresinden ilk ezan sesleri aksetmeye başlar başlamaz yerinden kalkarak bir mescitte gibi her vakit serili duran seccadesinin başına geçiyor ve en uzun namaz sureleriyle en ihtimamlı rükü'lar, sücut'lar, kuut'larla, elalemin üç beş dakikada kılıp bitiriverdiği namazları o, en az yarım saat sürdürmenin yolunu buluyordu.”